УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 80. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 1-го ТРАВНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 1, 1969 No. 80. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 30 квітня 1969

В АМЕРИЦІ

КРАЙОВА АЕРОНАВТИЧНА І КОСМІЧНА Адміністрація розписала конкурс на плян літаючої космічної стації довкола Землі, в якій могли б працювати 12 осіб-астронавтів. Ця стація мала б бути готова до 1975-го року. Пляни й пропозиції мають предложити Адміністрації ті промислові корпорації, які вже будували космічні кораблі та ракети для вжитку в космосі, до 9-го червня 1969 року. Перша космічна літаюча стація в космосі зможе помістити 10 осіб, пізніші стації мають бути більші — для 50 осіб. Ці великі стації будуть готові при кінці 1970-их і на початку 1980-их років. Науковці мають мати в тих стаціях такі умови праці, які вони мають на Землі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЕКСПОРТ В БЕРЕЗНІ перевищував імпорт на 215.3 мільйона дол. В лютому цього року внаслідок страйку портових робітників в портах на Східньому узбережжі американський експорт був на 353.6 мільйона дол. менший від імпорту. Внаслідок страйку портових вантажників дефіцитова є закордонна торгівля ЗСА в цілій першій чверті цього року. Цей дефіцит становить 68.1 мільйона дол. Це перший торговельний дефіцит від 1950-го року. Асистент секретаря торгівлі Вілліям Г. Черненер гадає, що не можна ще передбачати на основі першої чверті, яка буде закордонна торгівля в цілому цьому році.

КОМІСІЯ В СПРАВАХ РЕФОРМИ Демократичної Номінаційної Конвенції вже працює у Вашинґтоні. Її покликав до життя Демократичний Крайовий Комітет. Вона складається з 27-ох членів, і має на цілі зменшити число членів на Конвенцію та розділити визначене число поміж окремі стейти на основі ключа „один виборець — один голос". Також плянують обраховувати голоси за допомогою компютерів та скористати з електронічного голосування, щоб ощадити час. На минулорічній Конвенції було 5,611 делеґатів (разом із заступниками), деякі делеґати мали по півголосу. Досі несправедливий був розподіл голосів між окремі стейти. Тепер цей розподіл будуть робити на засаді — „один голос — для одного виборця", бо скасують всі дотеперішні привілеї при розподілі голосів.

ЯМАЙКА ВНЕСЛА ПРОХАННЯ до Організації Американських Держав про прийняття її до цієї Організації, яка тепер нараховує 23 членів. Дехто підозріває, що ЗСА підтримують просьбу Ямайки. Болівія, Уруґвай та Арґентина проти прийняття Ямайки тому, що вона має дипломатичні зв'язки з Кубою, де живуть 18,000 її громадян. Деякі латинські американські держави твердять, що ЗСА підтримують Ямайку тому, щоб скоріше прийти до порозуміння з СССР. Представники ЗСА твердять, що немає жадної умови з СССР в справі Ямайки. ЗСА підтримують прохання Ямайки тому, що це незалежна демократична країна, яка має право користати з допомоги Міжамериканського Банку Розвитку.

ЛІКАРІ СТВЕРДИЛИ, ЩО МІЖ 400 ПАЦІЄНТАМИ, яким перещеплено нирки, було 15 випадків захворювання на пістряка. Всі ці пістряки належали до групи, що їх називаємо „лімфома", це значить, належали до туморів, що з'явилися на лімфатичній системі. Науковці - лікарі підкреслюють цей факт, бо лімфатична система є головною оборонною лінією людського організму проти чужих субстанцій, які стараються дістатися до людського тіла. Різними ліками стараються лікарі послабити діяння лімфатичної системи проти перещепленого чужого тіла.. Таким способом послаблюється реакцію організму новотворів, і так виникають пістряки в осіб, що дістали перещеплені нирки.

У СВІТІ

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ГАЙНЦ КАРСТ НАТАВРУВАВ обов'язуючий в західньо - німецьких збройних силах статут, який увів принцип „громадян в уніформах" та насправді створив „невійськових вояків". Це вже другий високий західньо - німецький старшина, який критикує ту систему, що підкопала — кажуть вони — мораль в західньо - німецькому війську.

БЕРНАДЕТ ДЕЛВІН ДІСТАЛА чотири візвання від північно - ірляндських властей у зв'язку з демонстраціями, які відбулися у Північній Ірляндії в половині цього місяця. Бернадет Делвін — це 22-річна студентка, яка брала активну участь у тих демонстраціях, але стала членом британської палати громад і виступила вже там з гострою промовою проти північно - ірляндських відносин, в яких заможні протестанти дискримінують бідних католиків.

АЛЕКСАНДРА ДУБЧЕКА ОБРАНО на голову федерального чесько - словацького парляменту у Празі. 184 посли голосували „за", але 68 були „проти". Голосування і поведення чеських послів та широкого громадянства після проголошення того вибору вказували на упадок популярности Дубчека, який спершу був для всіх чехів неначе символом демократизації комуністичного режиму. Дубчека скинули 17-го цього місяця з становища генерального секретаря компартії і зробили головою парляменту для збереження назверх вигляду, що його ніби ще гонорують, але та нова функція суто репрезентаційна, без сутньої влади.

ПІВДЕННА КОРЕЯ СПОДІВАЄТЬСЯ від Америки, що Америка допоможе їй скріпити своє воєнне летунство. Південно - корейський віце - прем'єр Парк Чунґ Гун прибув до Вашинґтону й тут мав наради з державним секретарем Вілліямом Роджерсом та високими військовиками. Він твердив, що Північна Корея розпоряджає понад 500 джетовими бомбовиками, а Південна Корея не має навіть половини того. Названий південно - корейський віце-прем'єр звертав у своїх розмовах увагу на аґресивну і провокаційну політику Північної Кореї, яка змагає до розпалення нової корейської війни.

АНТОНІЮ ДЕ ОЛІВЕЙРА САЛЯЗАР НАСТІЛЬКИ ВИДУЖАВ з важкої недуги, що три дні тому, як скінчив 80-й рік життя, вихилився з вікна свого помешкання і кивком правої руки вітав зібраний там невеликий гурт сусідів і приятелів. Салязар був впродовж 40-ка років диктаторським прем'єром Портуґалії. Коли він сім місяців тому дістав вилив крови в мізку — прийшла зміна уряду і деяка демократизація режиму. Недавно викликали до Салязара невро-оператора з Ню Йорку, д-ра Юстона Меррітта, який заповів покращання стану недужого, але виключив повне видужання з уваги на вік Салязара. Салязар все ще має спаралізоване ліве рам'я.

Ніксон закликає коледжі рішуче поборювати беззаконня студентів

Вашинґтон. — Президент Ніксон, промовляючи на зборах Торговельної Палати ЗСА, закликав проводи університетів та коледжів рішуче поборювати „беззаконня студентів", з якими не можна йти на жодний компроміс, коли вони своїми бешкетами не допускають до праці інших студентів. Ніксон сказав, що він не виступає проти того, що студенти не погоджуються з зарядженнями своїх властей, але це непогодження має бути творче, а не нищівне. Студенти не сміють тероризувати своїх колеґ та членів професорського збору, казав Президент, вони не мають права приходити до шкільних заль із рушницями та з ножами. Коли студенти заворушеннями не допускають до праці своїх колеґ, тоді адміністрація високих шкіл мусить діяти рішуче. Ніксон вже 22-го березня виступав проти того, що студенти фізичними засобами стараються настрашити університетську адміністрацію. Тепер він ще гостріше осудив насильні дії студентів. Ніксон признав, що студенти мають право забирати голос в університетських справах. Але це не значить, що студенти мають керувати університетами, бо це ділянка адміністрації університетів та професорського збору.

Президент плянує самоурядування для столиці Вашинґтону

Вашинґтон. — Президент Ніксон просить Конґрес зорґанізувати окрему комісію, яка підготовила б самоурядування для столиці, Вашинґтону, Д.К. Ця комісія має складатися з членів, найменованих Президентом, з членів, що їх визначить Конґрес, та з тих членів, що їх вибере місто Вашинґтон в загальних виборах. Ця комісія мала б мати готові рекомендації перед сесією Конґресу в 1970 році. Президент просить Конґрес схвалити такі справи: 1. Схвалити Поправку до Конституції, згідно з якою мешканці столиці мали б принаймні одного конґресмена в Палаті Репрезентантів, та, можливо, двох сенаторів, як це мають навіть найменші стейти. 2. Збільшити владу теперішньої міської управи. 3 Призначити фонди на нові вищі становища, міській управі. 4. Дати повновласті Федеральному Урядові давати допомогу місту Вашинґтонові у висоті 30 відсотків із тих прибутків, яке місто має з податків та з інших джерел. 5.Схвалити дозвіл на розбудову 97 милевого масового транспорту.

Палатна Комісія схвалила Поправку до Конституції про скасування Колеґії Електорів

Вашинґтон. — 29-го квітня Палатна Правнича Комісія більшістю 28-ох до 6-ох голосів схвалила законопроєкт про те, щоб президента ЗСА вибирали виборці під час загальних виборів, і щоб скасувати Колеґію Електорів, яка тепер вибирає президента цієї країни. Повна Палата вирішуватиме цю справу в червні цього року. Коли Конґрес схвалить нову Поправку до Конституції, то її мусять ще ратифікувати три четверті всіх 50-ох стейтівЗСА, це значить 38 стейтів. Президент Ніксон під час виборчої кампанії висловлювався за безпосередній вибір президента і за скасування Колеґії Електорів, тепер він не видвигає цієї справи, бо гадає, що не буде потрібної більшости до ратифікування нової Поправки до Конституції, бо малі стейти втратили б те значення, яке вони мають тепер, коли б президента вибирали всі виборці, а не Колеґія Електорів. Коли б навіть схвалили й ратифікували нову Поправку до Конституції, то вибори президента в 1972-му році, правдоподібно, відбувалися б ще згідно з теперішніми законами. Та ще не знати, чи повна Палата Репрезентантів і Сенат схвалять нову Поправку до Конституції.

Відбиванкові, плавацькі та футбольні змагання під патронатом УНСоюзу

Управа УСТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, та Управа Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Нюарку проголосили, що в днях 3-го і 4-го травня, тобто в наступну суботу і неділю, будуть влаштовані три великі спортові імпрези, господарем яких є „Чорноморська Січ", під патронатом Українського Народного Союзу. Це буде турнір відбиванки дружин чоловіків і жінок за першість Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств, делеґатури Української Спортової Централі Америки і Канади на Сході ЗСА, який влаштовує „Чорноморська Січ" на доручення СУАСТ-Схід в суботу, 3-го травня, починаючи від год. 10-ої ранку, плавацькі змагання хлопців і дівчат та здавання норм для здобуття Відзнаки Фізичної Вправности, які відбудуться цього самого дня о год. 4-ій по полудні та в неділю, 4-го травня о г. 2-ій по полудні футбольні змагання за мистецтво Американської Футбольної Ліґи, перші в новому сезоні, між двома чільними українськими дружинами „Чорноморською Січчю" з Нюарку і „Тризубом" з Філядельфії. Відбиванковий турнір і плавацькі змагання будуть проведені в приміщеннях Колюмбія Гай Скул в місті Мейпелвуд біля Нюарку, (адреса школи: Parker Ave. & Valley Street, Maplewood, N. J.), а футбольні змагання „Ч. Січі" і „Тризуба" відбудуться на грищі Джан Ф. Кеннеді Стадіону в Гаррісоні біля Нюарку при вулиці Дей Стріт, поблизу її перехрестя з головною вулицею цього містечка, Гаррісон Евню.

Переможці відбиванкового турніру одержать Чаші СУАСТ-Схід, а плаваки, які здобудуть три перші місця в змаганнях кожної конкуренції, одержать золоті срібні, чи бронзові медалі УНСоюзу. Учасники плавацьких змагань, які здобудуть два перші місця в кожній конкуренції, одержать уфундовані Окружним Комітетом Відділів УНСоюзу в Нюарку грамоти забезпечення УНСоюзу із заплаченими вкладками за перший рік їх важности.

Футбольні змагання „Чорноморської Січі" і Тризуба" будуть попереджені святочною церемонією із почесним викопом м'яча, що його виконає головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір. Ці три спортові імпрези взяв під свій патронат УНСоюз згідно із його довголітньою традицією піддержки активности української молоді та ідучи за кличем проголошеним в ювілейному 75-ому році існування УНСоюзу „лицем до молоді".

Партія де Ґолля підтримує кандидатуру Помпіду на президента Франції

Париж. — Колишній прем'єр Франції Жорж Помпіду сповістив про свою кандидатуру на опорожнене через відхід ген. де Ґолля становище президента Франції. Деґоллістська партія Союз для оборони Республіки подала до відома, що вона буде підтримувати кандидатуру Помпіду, який під сучасну пору має найбільше виглядів на те, щоб здобути перемогу у президентських виборах. Між іншими кандидатами, які мусять зголосити своє бажання кандидувати на президента до 15 травня ц. р., називають Ґастона Деферра, посадника Марселю, соціяліста й активного антикомуніста, якого підтримує соціялістична партія, як також колишнього прем'єра і міністра закордонних справ Жоржа Бідо, який з гарячого прихильника де Ґолля став його запеклим ворогом. Теперішній тимчасовий президент Алейн Поер, президент Сенату, досі не подав до відома свого бажання кандидувати у виборах. Децизію Поера, який належить до політичного центру у французькім парляменті, узалежнюють від того, яку політику поведе не-комуністична лівиця. Під час сесії французького парляменту, яка відбулася у вівторок 29 квітня, виступав із промовою спікер парляменту Жак Чабан-Дельмас, який високо оцінив заслуги де Ґолля для Франції. Висловлене ним признання де Ґоллеві велика більшість послів прийняла повстанням з місць і бурхливими оваціями. Сиділи тільки комуністи і деякі ліві посли. У зв'язку із святом 1 травня прокомуністична

Жорж Помпіду

Генеральна Конфедерація Праці, найбільша з професійних спілок Франції проголосила, що вона відкликує влаштовувану нею традиційно першотравневу параду, щоб не допустити до провокацій, плянованих противниками де Ґолля і крайнєлівими студентськими організаціями.

Згідно з проголошеними вже офіційно остаточними вислідами французького референдуму, що відбулося в неділю 27 квітня, усіх зареєстрованих виборців у цьому референдумі, яке відкинуло пропоновані де Ґоллем реформи, було 29 394 456 осіб. Стрималося від участи у референдумі 5 832 452 особи, голосувало 23 562 004 особи. Із загальної кількости важних 22 910 423 голосів 12 004 970 заявилося проти реформ і тільки 10 905 453 осіб за ними.

Ізраїльські бойові відділи провели наїзд на єгипетську територію

Єрусалим. — Ранком 30 квітня ц.р. ізраїльські бойові відділи прорвалися гелікоптерами над єгипетську територію і знищили мости над рікою Ніль в південному Єгипті, як також проводи для електричної енерґії. Згідно з офіційним повідомленням ізраїльського прем'єра Гольди Меїр, це був відплатний налет, проведений у висліді нічних атак єгипетських боївок на ізраїльські позиції над Суезьким каналом з метою пригадати єгипетським урядовим чинникам їхню „відповідальність за порушення домови про перемир'я" і що „здійснювані ними акти аґресії проти Ізраїлю не можуть залишатися без відповідної реакції". Вернулися ізраїльські гелікоптери із свого налету на Єгипет до своїх баз без будь-яких втрат. Місцевостей, де були знищені мости над Нілем та електричні проводи, в офіційному повідомленні ізраїльського командування не названо. Після проведеної 31 жовтня минулого року атаки ізраїльських бойових команд на Єгипет, у висліді якої були знищені два мости й одна електрівня у віддалі яких 300 миль від столиці Єгипту Каїро, проведена тепер атака була другою щодо своєї успішности.

У Північній Ірляндії зрікся прем'єр — зросла загроза громадянської війни

Бельфаст. — Прем'єр Північної Ірляндії, Теренс О'Ніл зрікся свого становища внаслідку гострої опозиції проти нього збоку його однопартійців з партії консервативних уніоністів. О'Ніл дістав в минулу середу з великим трудом згоду від невеличкої більшости його однопартійних членів північно-ірляндського парляменту на зголошення закону про реформу виборчого права за принципом „один громадянин — один голос". Однак два члени його уряду демонстраційно виступили, а сам він був предметом неперебірливої критики збоку протестантських реакційних уніоністів, які закидали О'Нілеві зраду інтересів протестантської більшости Північної Ірляндії, як і збоку католицької меншости, яка була невдоволена нерішучістю О'Нілла та закидала йому потурання протестантам, що мають в своїх руках всю адміністрацію і поліцію. Припускають, що у випадку нових бурхливих демонстрацій та сутичок з поліцією — британський уряд може перевести інтервенцію в Північній Ірляндії та перебрати в свої руки безпосередньо тамошню адміністрацію, як одинокий засіб, щоб не допустити до громадянської війни: з-посеред півтори мільйонового населення Північної Ірляндії один мільйон становлять заможні протестанти й пів мільйона бідні католики.

ПОСВЯТИЛИ ОСЕЛЮ ДЛЯ СТАРШИХ „ВОЗНЕСІННЯ"

Філядельфія. — Митрополит УКЦеркви в ЗСА Амвросій Сенишин у сослуженні духовенства посвятив у неділю 27 квітня Оселю „Вознесіння", призначену для вигідного доживання віку старшим громадянам, які мають там змогу зробити ще багато корисного для спільноти. Оселя розташована недалеко Катедри Діви Марії. Будова коштувала понад два мільйони долярів, при допомозі уряду. У слові з нагоди посвячення Оселі, Митрополит Амвросій Сенишин повідомив, що велика площа в районі Катедри і Оселі „Вознесіння" у Філядельфії вже є в українських руках і що там буде збудовано українську католицьку середню школу — „гайскул".

СКВУ таврує русифікацію України, виступає в обороні українських Церков

Вінніпеґ (СКВУ-ПІК). — Секретаріят СКВУ звернувся до української спільноти у вільному світі в справі русифікації, переслідувань та нищення українських історичних пам'яток в Україні, вказуючи на факт, що совєтсько-російський уряд посилив свій руїнницький наступ на український народ. У зверненні підкреслюється, що „совєтський уряд використовує всі засоби масової комунікації — пресу, радіо, телевізію — для посиленої русифікації України". Процес русифікації ведеться в кожній ділянці культурного, політичного, громадського й наукового життя за допомогою армії, партії, професійних спілок, комсомолу, піонерських загонів тощо. „Українська спільнота в країнах вільного світу — сказано в Зверненні — глибоко стурбована подіями в Україні й тому Секретаріят СКВУ черговий раз піднімає голос протесту в обороні переслідуваних братів і сестер в Україні, які в самообороні вибирають в'язниці, заслання, переслідування, але не здають своїх позицій".

Секретаріят СКВУ вважає, що сучасне становище українського народу вимагає цілеспрямованої протидії всієї української спільноти. В аванґарді цього об'єднаного фронту повинні стати всі українські церкви, політичні партії та середовища, молодь, культурні й громадські організації.

Рівночасно Президія СКВУ видала Декларацію про нову хвилю релігійних переслідувань в Україні, нав'язуючи її до 20річчя святкувань Загальної Декларації Прав Людини, яку представники СССР та УССР одобрили своїми підписами. У Декларації Секретаріяту СКВУ говориться, що СССР, не зважаючи на своє офіційне визнання Загальної Декларації Прав Людини, „далі продовжує безоглядне переслідування всіх, хто залишився вірним своїй релігії й церкві" та, що режим „намагається використати релігійно-церковні організації й релігійні почування своїх громадян для власних політичних цілей, діючи пляново по лінії деморалізації й безпосередньої корупції церковних інституцій". Секретаріят СКВУ звертається з апелем до публічної опінії вільного світу вглянути в цю безправну політику уряду СССР та засудити жорстокі методи боротьби з церквами в Україні, які уряд СССР застосовує, будучи членом Об'єднаних Націй, учасником міжнародних конвенцій та одною зі сторін, що підписала Загальну Декларацію Прав Людини.

Адольф Словік став обласним організатором УНСоюзу на північно-західню Пенсильвенію

Джерзі Ситі, Н. Дж. — З головної канцелярії УНСоюзу повідомляють, що з днем 15-го квітня 1969 року перейняв пост обласного організатора на терені північно-західньої частини Пенсильвенійського стейту Адольф Словік, відомий громадський діяч і міський радний з Мек Аду, Па. А. Словік є чоловіком пані Олени Словік, секретарки 7-го Відділу УНСоюзу в Мек Аду, доньки колишнього головного предсідника та довголітнього головного контролера УНСоюзу, покійного Дмитра Капітули. Є він батьком четверо дітей, з яких двох синів Данило і Роберт є студентами коледжу в Вілкс Беррі, Па., а молодший син Вілліям та донька Християна є учнями нижчих шкіл в Мек Аду. Родина Словіків належить до української католицької парафії св. Марії в Мек Аду. А. Словік є професійним забезпеченевим знавцем. В часі останньої світової війни він пербував у фронтових частинах в Европі, де здобув ряд відзначень. Він є бувшим командиром місцевого посту ветеранів й членом численних громадських установ, американських і українських. Від давніх літ є він членом ОДВУ в Лігайтоні. Вся родина Словіків є членами УНСоюзу й його активними діячами. Територією праці А.

Адольф Словік

Словіка є чотири округи УНСоюзу з осідком в Шамокині (округа твердого вугілля), Вілкс-Беррі, Скрентоні і Пітсбурґу. Ці Округи обімають 61 Відділів УНСоюзу, якими відає новий обласний організатор, який щойно пройшов тижневий практичний вишкіл, зв'язаний з забезпеченевою працею братських організацій та з проблемами праці Відділів УНСоюзу. Як уродженець пенсильвенійського стейту, цієї колиски УНСоюзу, та знавець забезпеченевого діла. А. Словік матиме змогу оживити діяльність союзових Відділів на своїй території та збільшити їх службу своїм членам та всій українській громаді.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

В РОКОВИНИ 29-ГО КВІТНЯ

Ірвінґтон. — В 51-мі роковини відновлення Української Держави з 1918 року, під булавою Гетьмана Павла Скоропадського і піднесення українських прапорів Чорноморською Фльотою, буде відправлений в суботу, дня 3-го травня, о год. 7 вечора, в церкві св. Трійці в Ірвінґтоні, Н. Дж. (836 Ляйонс Аве.) торжественний Молебень, а опісля в залі церкви відбудуться святочні сходини. Доповідь виголосить суддя Дмитро Левчук. У мистецькій частині візьмуть участь: Квартет пань: Ж. Бабенко, В. Яковенко, В. Гаращенко і К. Загуменка, при фортеп'яновім супроводі проф. С. Вожаківського; панни Люба Мостова і Мотря Турянська та Дівочий Ансамбль Бандуристок Школи гри на бандурі при Народнім Домі в Джерзі Ситі, під проводом проф. Р. Левицького.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

Ню Йорк. — Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка, якій у 1968 році минуло 50-ліття, перебуває тепер у концертовому турне по містах Америки і Канади, під дириґуванням Григорія Китастого. В неділю 11-го травня в залі „Фешен Інституту" при 24-й вулиці, о 3-й г. по полудні Капеля Бандуристів дасть концерт для нюйоркської громади.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проф. Роман Смаль-Стоцький

У міркуваннях після відходу кожної видатної постаті, яка займала високе становище, наче автоматично виринають два аспекти: роля, що її грала та людина в громаді, і ситуація, яка склалася, коли її не стало.

Професор Роман Смаль-Стоцький був небуденною індивідуальністю, а факт, що він мав чимало критиків і навіть палких противників, власне й підкреслює правду, що він був усе своє життя, на всіх становищах, що їх займав, активістом, людиною твердих і безкомпромісових поглядів, кольоритною постаттю, закоханою у праці. Він викував був термін „ентешівець" і хоч, може, дехто з активних членів Наукового Товариства імени Шевченка мав сумніви щодо правильности такої назви — він, д-р Роман Смаль-Стоцький, насправді був „ентешівцем число 1". Він був пристрасно, цілим тілом-душею відданий цій нашій найстаршій українській науковій установі, яку очолював в Америці протягом останніх 12-ох років.

Він у першу чергу був, очевидно, науковцем і визнавцем істини, що освіта й наука є єдиними тривкими підвалинами політичної свободи й економічного добробуту нації. Але професор Роман Смаль-Стоцький був „пар екселянс" громадською людиною. Тому він уже замолоду включився в громадську, культурно-освітню й політичну працю, діяв серед українських полонених з царської армії в австрійських і німецьких таборах і став на службу відродженій Українській Народній Республіці. На тій службі займав він різні дипломатичні становища у Берліні, Лондоні й Варшаві, був міністром закордонних справ екзильного уряду УНР, в його помешканні у Варшаві, удекорованому прегарними портретами українських гетьманів і пам'ятками української старовини, бували чужинецькі репрезентанти у столиці Польщі, інформуючись про українську визвольну проблематику. Ідеї УНР був він відданий до кінця життя.

Професор Роман Смаль-Стоцький належав власне до тих учених різних народів у світі, які поєднували й поєднують службу науці й службу політиці. Коли вся Україна опинилась під московською окупацією і не стало там взагалі вільної науки, а наукову працю в Україні, як узагалі всі ділянки життя, запряжено до московсько-большевицького воза, завдання вільної науки й визвольної політики тісно сплелися, бо одна одну неначе зумовлюють. Професор Роман Смаль-Стоцький не був людиною партійною, але він був державником у повному цього слова значенні, українським державником, який був надзвичайно вразливий на всі відхили від безкомпромісового антимосковського й антикомуністичного становища в науці й політиці. Буквально до останнього дня свого життя він залишився вірним отим своїм життьовим принципам, що стосувалися української наукової правди й української визвольної політики.

Професор Роман Смаль-Стоцький був людиною широкого формату, бувалим у світі, добрим знавцем кількох мов, першорядним промовцем, першорядним головою на зборах і нарадах, вмів спокійно вислухувати найгострішу критику своєї особи і своїх діл і таким же спокійним тоном відповідати, мав бездоганні товариські форми, але й мав темперамент, що проявлявся особливо тоді, коли обурювали його різні явища в українському суспільному житті чи, наприклад, у сучасних американських відносинах. Він відповідав тим вимогам, що їх висуває становище голови Наукового Товариства імени Шевченка: бути дійсним професором, мати репрезентаційні дані, мати зв'язки з чужинецьким науковим світом і мати хист господарника, щоб вести науково-видавничу діяльність у невідрадних матеріяльних умовинах, залежних виключно від жертвенности людей на таку мало популярну ціль, як — наука.

Кажуть, що нема незаступних людей. Очевидно, людина відходить, установа, громада залишається. Але подіями, ділами керують люди, і людина людині не рівна. Коли відходить індивідуальність — дуже трудно заступити її рівнорядною і рівновартісною одиницею. Часто вона залишає пустку, яку трудно виповнити однаковим духовим змістом. З особою професора Романа Смаль-Стоцького не тільке НТШ втратило свого найбільш відданого й компетентного голову, — ціла вільна українська громада в Америці й поза нею втратила одного з найвидатніших членів старшої ґенерації з доби української державности.

Леонід Полтава

ВЕЛИКА НАГОДА

Липень 969 року...

Дехто з читачів напевно подумає, що це чергова помилка в „Свободі", бо пропущено маленьку одиницю, яка означає тисячу років. Ні, її не пропущено: цей липень 969 року — це дата смерти великої княгині Київської, Рівноапостольної св. Ольги, дружини князя Ігоря. Не місце тут переповідати біографію володарки княжої Української Держави, однієї з перших жінок у Европі, яка керувала велетенською Україною - Руссю, поборюючи опір малих племен, васалів, концентруючи владу в стольному городі, дбаючи про справедливе законодавство для свого народу...

Коли б княгиня Ольга не мала цих заслуг, то й тоді варто було б знати про неї та гідно відзначити тисячоліття її смерти, адже вона була зразковою дружиною і матір'ю, яка дала княжій Україні славетного князя Святослава З а в ойовника. Лицарськість матері передалася князеві - синові, котрий розгромив напасників аж під Кавказом, а йдучи походом на ворога, чесно наперед повідомляв: „Іду на ви", себто йду на вас війною!

Приводом до якнайбільш масових святкувань тисячоліття княгині Ольги, що її визнали українські Церкви як Рівноапостольну, може послужити ще й такий історичний факт: Грецька Православна Церква і донині не визнала її між святими, бо княгиня Ольга не виявляла покори всемогутньому тоді візантійському двору.

Є ще й інша причина для великих святкувань. Ольга не народилася у Пскові, що лежав на півночі, де згодом постало невільниче Московське князівство. За найновішими дослідами і цілком переконливими джерелами, вона народилась у слов'янській, тоді високорозвиненій, братній країні Болгарії, звідки прийшла до нас письменність. Місце народження нашої володарки — місто Плисков, старовинна столиця Болгарського ц а р с тва, а Ольга була посвоячена з родиною найвидатнішого болгарського володаря Симеона Великого. З прибуттям Ольги, в хрищенні при народженні Олени, в Київ — прийшла на береги Дніпра і християнська віра.

Прийшов час українським історикам ґрунтовно перевірити власні й чужі тенденційні писання про те, що св. Ольга — це „псковитянка". Адже в літописі з тих часів виразно зазначено, що київський князь Ігор узяв собі дружину „в Болгарії". Прийшов також час нашим науковцям перевести стрілку історичного годинника майже на 100 років назад, вглиб історії, коли мова про прихід християнства в Україну - Русь: на початку 900-их років, з прибуттям княгині Ольги до Києва, прибули з нею ченці - учені з Болгарії, рукописні християнські книги, і над Дніпром гордо піднесла золоті хрести церква св. Іллі.

Здвигнення тієї церкви було першою передумовою молодої ученої болгарки з царського роду, християнки з народження Олени-Ольги, для переїзду з Плискова в українську столицю. Прийшов час викреслити з наших наукових і псевдонаукових видань, бодай тут, на свободі, антиісторичні твердження про те, що княгиня Ольга християлась у Візантії... — це заперечують навіть візантійські хроніки.

„На марґінесі" треба ще зазначити, що ті, котрі захоплюються романом „Святослав" покійного підсовєтського автора Семена Скляренка, добре вшитим „кожухом з чужого плеча", — мали б знати, що Скляренкові фантазування про „світлооку перевізницю" — нашу Рівноапостольну св. Ольгу — чиста нісенітниця, писана через незнання історичних фактів, або ж з-під московського кнута.

Недалеко липень Року Божого 1969-го.

Уже десять років, завдяки шляхетному жестові нашого Уряду у Вашинґтоні, Америка відзначає кожного третього тижня в липні Тиждень Поневолених Націй. Цей великий почин значною мірою завдячуємо президентові УККА, проф. д-ру Л. Добрянському, а Америка може завдячувати його — передова, В а шинґтонсько-Лінкольнівська Америка — вільнолюбним громадянам українського роду, нашій спільноті.

Чи не напрошується думка, що цього року маємо виключну нагоду поєднати відзначування тисячоліття кн. Ольги з першим 10-річчям Тижня Поневолених Націй? У центрах великих скупчень українців відбудуться масові святкування нашого славного тисячоліття, що, одночасно, буде великою моральною підтримкою у к р аїнському народові на Батьківщині в його боротьбі проти окупанта, який нищить історично-релігійні підвалини української нації. Не важко ці масові урочистості провести саме в липні, в Тижні Поневолених Націй, і то на вулицях та площах великих американських міст, з відповідними транспарентами - написами, листівками англійською мовою, з закликами вшанувати тисячолітню історію України та її сучасне змагання, у фронті інших неросійських народів, за відновлення тисячолітньої Державности.

Кожночасний американський уряд твердо стоїть на принципі і самовизначення і державности всіх народів. Це ж був також історичний шлях американського народу до незалежности і державности. Тиждень Поневолених Націй цього року матиме напевно великий відгук в Америці й Канаді, у світі, в тому числі і в нашій Україні, куди відомості про тисячоліття княгині Ольги і об'єднані маніфестації з приводу обох роковин долетять на хвилях радіовисилень та іншими шляхами.

Не змарнуймо великої нагоди!

І. Світ

ЗНОВ МІЛОВАН ДЖІЛАС

Наскільки змінюється політична ситуація у всьому світі, а зокрема в комуністичних державах, можна бачити з подій останніх місяців: нові загострення в Чехо - Словаччині, конґрес партії в Юґославії та його бойкот Москвою і сателітами, збройний конфлікт на кордонах Манджурії і Зеленого Клину...

Як відомо, колишній провідний лідер Юґославії, Мілован Джілас, перебувши двічі у в'язниці, в кінці минулого року дістав був від президента Тіта дозвіл на подорож до Америки. Він є автором знаних книжок „Нова кляса" та „Розмови з Сталіним", а тепер має вийти в Америці його нова книжка — „Не перфектна громада: поза новою клясою".

Тут хочемо звернути увагу на його статтю п. з. „Буде багато різних комунізмів у 1984 році", яка з'явилася в недільному додатку „Ню Йорк Таймсу" з 23 березня ц. р. В цій статті згадує він, зокрема, відому фантастичну повість Джорджа Орвелла „1984 рік", в якій автор пише про майбутній світ, поділений на три тоталітарні імперії — Океанію, Евразію та Східню Азію.

Нас цікавить не так майбутній світ Орвелла, як думки, що їх висловив, безперечно, найліпший знавець комуністичних справ. Мілован Джілас написав статтю в Белграді, отже, як зазначено в примітці, не сподівається за неї і за свою нову книжку нових переслідувань.

Можливо, що цього вимагає теперішня політика Тіта, яку він започаткував святкуванням 50-ліття з дня заснування юґославської комуністичної партії.

Ідеологічна єдність комуністичного руху, що її тримав Сталін, — пише в своїй статті Мілован Джілас, — стала неможливою після того, як у 1948 році відійшла від Москви мала Юґославія, яка не визнала московських імперських тенденцій і тим поклала основи для національних аспірацій комуністичних партій поза СССР.

У 1963 році вийшов на світову арену комуністичний Китай зі своїми власними ідеями та методами, а з окупацією Чехо - Словаччини Совєтська Росія з ідеологічної сили перетворилася в світову імперіялістичну силу. Вона стала найбільш консервативною в світі державою, приховуючи це революційною, інтернаціональною та соціялістичною фразеологією. Тож тепер жадна комуністична партія не може триматися в єдності з совєтсько - московською правлячою бюрократією без того, щоб не зрадити свою національну честь.

Життя в самому СССР після кривавих чисток та колективізації також сильно змінилося, і члени комуністичної партії масово стають ревізіоністами або відходять зовсім від тієї партії та її ідеології... Мао Тсе-тунґ кинув свою країну в мітичні оргії „культурної революції"...

Криза сталінізму є фактично кризою марксизму, бо сталінізм — це покажчик дійсної практики правлячих марксистських партій.

Результатом усіх цих явищ є те, що: 1) комунізм існує вже не як єдиний світовий рух, а як цілий ряд національних рухів, які дедалі більше один від одного ізолюються; 2) відносини між СССР і Китаєм напружені і малі комуністичні партії та держави загрожені цими двома велетнями; 3) сама догма марксизму - ленінізму безнадійно хвора; 4) ця хвороба розвалює та знесилює партійну бюрократію.

Оскільки совєтський комунізм є тепер об'єднанням імперіялізму та тоталітаризму, щораз більшого значення набирають військовики, що мають виступити, як оборонці імперії від розпаду. Це видно було з того, що армія відмовилася визнати цивільного партійця Устинова, як міністра військових справ, а воєнні журнали друкують статті про незалежну ролю армії. Така тенденція є виразно антиленінською.

Комуністична партія СССР, пише далі Мілован Джілас, — під домінуючою силою військовиків повільно буде занепадати, витворюючи різного роду ухили: „ревізіоністів", „чистих ленінців", „гуманістичних марксистів", „анархо - комуністів" та інші секти на руїнах зраджених Сталіним ідей.

У цьому хаотичному положенні в СССР будуть зростати впливи окремих національних партій, які вимагатимуть щораз більших прав для своїх поневолених республік. Щождо східньоевропейських держав - сателітів, то вони стануть незносним тягарем для с о в є тського правлячого бюрократично-мілітаристичного апарату.

Важливе ще й те, що совєтські військовики в такій мірі будуть заабсорбовані справами збереження імперії від розвалу, що їм буде не до зовнішньої активної політики або воєнних авантюр. У Совєтському Союзі з його суперечностями в національних взаємовідносинах і з його обмеженими думанням провідниками поява нового Наполеона неможлива.

Інтелектуальні сили в СССР щораз далі відсуваються від бюрократії й неспроможні виявляти нові ідеї, а бюрократія втрачає правдиве уявлення про життя в світі. В цьому важливому процесі народні маси, переконавшись у потребі ґрунтовних змін, перестануть бути пасивними.

Характеризуючи о к ремі комуністичні партії Східньої Европи, Мілован Джілас приходить до висновку, що сьогодні на пальцях однієї руки можна порахувати тих їхніх лідерів, які вірять у створення утопічної комуністичної громади, але вони не можуть признатися в цьому, бо тоді мусіли б відійти від влади.

Оцінюючи положення в Юґославії, він підкреслює що опертям для Сталіна там були серби - комуністи з сильними промосковськими настроями у той час, як хорвати та словени орієнтувались на Захід. Большевики можуть спробувати знов заграти на промосковських настроях сербів, але це була б справа безнадійна, бо для сербів свобода завжди була рішальною річчю. До того ж настрої в Юґославії так сильно змінилися, що населення її вже не піддається совєтським впливам.

Будемо чекати на появу нової книжки Джіласа з новими ідеями про загибель комунізму.

Софія Наумович

ПРО ТЕ, ЩО ВИЧИТАЛА В „СВОБОДІ"

Діставши, після „ембарга", кільканадцять чисел „Свободи" нараз, я взялася їх читати з великим зацікавленням. Завжди бо цікаво нам тут, у „старій Европі" знати, що роблять наші мистці, поети, письменники та редактори.

Ці останні здобулися — бодай на сторінках „Свободи" — на геройське діло: почали відписувати своїм дописувачам! Слава ж Тобі, Господи! Врешті той нещасний дописувач (поміж якими „єсьм аз") довідається, що сталося з його цінною (обов'язково!) статтею — чи пішла вона до коша, чи чекає на черґу.

Проте, деякі відповіді редакції видалися мені несправедливими. Шановні дописувачі вже напевно знають, про що йдеться! Ідеться про т. зв. „копії". Не з російської мови, борони Господи! Ні, звичайні, навіть інколи „патріотичні" статті, перебиті через кальку і вислані до кількох редакцій рівночасно.

Я зовсім не збираюся похвалювати такого способу „збагачення" наших журналістів, адже відомо, що тільки білі круки серед українських редакцій платять за незамовлені статті. Тут я хочу стати в обороні... читачів!

Адже відомо, що з-поміж усіх наших кадрів найгірше справа стоїть із журналістичними. Бож молоде покоління може з великим успіхом заступити старше і середнє у співі, танцях, від біди навіть у драмі чи комедії, а найкраще в коротких скечах, і, очевидно, трохи скорочених промовах. Але коли вже треба щось написати українською мовою, то виходить трохи важкувато, і навіть славна „Зозулька" не грішить ні українською ортографією, ні граматикою.

Тому слід би уважніше ставитися до ветеранів українського ж у рналістичного ремесла, яких незабаром узагалі не стане. То чому ж не дозволити їм, написавши з важкою бідою, бо в годинах відпочинку, якусь цікаву статтю — перебити її в трьох примірниках і вислати — одну до Европи, другу до ЗСА, а третю до Канади? Адже наш загал не читає всіх українських часописів, що появляються на еміґрації. Загал, якщо взагалі читає, то тільки місцеву пресу: шукає, чи часом там щось про нього не пишуть, або перевіряє, чи його критика минулонедільного к о н церту збігається з рецензією музикознавця, або ж, і це найчастіше — виловлює вісточки з України.

Натомість читають майже всю українську пресу редактори наших часописів і журналів. І вони казяться (вибачте за слово), коли побачать, що якийсь „безличний" автор помістив, скажімо, в Австралії, ту саму статтю, що і в його ж „столичній" газеті! Натомість його зовсім не бентежить, коли в його власній газеті та трьох - чотирьох „к о н куренційних" постійно друкуються ті самі вістки, наприклад про Чехо - Словаччину, що їх вже читачі тиждень тому прочитали в американській, німецькій, англійській чи французькій пресі. Чому такі дві мірки до статтей українських журналістів і до чужинецьких вісток? Бігме не знаю!

Це правда, що я тут трохи бороню свою власні інтереси. Ось, наприклад, у нас, у Парижі сталася небуденна подія: французи найменували один зі своїх „майданів" — як пише „Літературна Газета" — ім'ям Тараса Шевченка. І коли цього офіційного акту доконано, — кожен у Парижі, хто тільки володів пером чи машинкою, кинувся повідомляти про те „свою" пресу, щоб наші редакції в Мюнхені, Торонті чи Ню Йорку мали якнайскоріше, летунською поштою, докладні вістки про те, як це все відбулося.

То скажіть же: хіба був час писати три статті? Чи не вистачило одної для трьох віддалених країн? Бож робити так, як дехто з моїх колеґ ухитрився (я не засуджую їх за це!), тобто ту саму статтю, змінивши наголовок, початок і закінчення, впакував тим самим трьом найважливішим центрам, — якось не хочеться. Повторюю: досвідчених журналістів у нас так мало, що їхні уже друковані статті треба б передруковувати, замість нові кидати в кіш...

Та годі про професійні справи! Тепер трохи з іншої бочки, хоч і завжди зі „Свободи". Читаю з великим згіршенням про „поведінку нашої молоді", — коли то вона під час українських імпрез говорить, вигукує, сміється, ходить, шелестить паперами, п'є з пляшок „кока-колу" і ще може обнімається та цілується (про це автор чи авторка статті не писали!). А рівночасно в іншій статті заторкується питання „мішаних подруж", — вичитую, що українська дівчина, коли прийде на забаву без „ескорти" (ну і словечко!), то мусить обов'язково „продавати петрушку"...

Де тут логіка нашого громадського життя — ніяк не можу зрозуміти. Коли не вміємо виховувати дітей, щоб вони вели себе достойно в публічних місцях, зокрема ж на наших національних імпрезах, то чого тоді вигадувати якісь снобівські „ескорти"? Одне з одним ніяк не погоджується. Правда, тут, мабуть, винне чужинне оточення, мабуть, американські підростки на їхніх концертах саме так ведуть себе, і наші їх наслідують? І навпаки: у нас, у Франції — в театрах, кінах, концертах і т. п. не то що треба вести себе так, щоб не перешкоджати співглядачам чи слухачам, але ніякий портьєр не впустить спізнілого гостя, поки не перейде промова чи перша дія. Такому „пізньому Іванові" доводиться чекати в коридорі (і то чемно, тихенько), поки його впустять на залю. І ось ми з нашою молоддю маємо спокій: вихована у французьких школах, вона дивується, коли хтось зі старших, посеред промови чи виступу, — преться на своє „почесне" місце, не зважаючи на сусідів...

А ця „ескорта"! Чи батьки уже забули традицію наших балів „Основи", чи медиків, чи „Червоної калини"? Адже забавовий комітет мав, поруч інших функцій, одну дуже гуманну, товариську і приємну: обтанцьовувати дівчат, які прийшли без „ескорти"! Це не означало, що такий коміте-

(Продовження на стор. 4-ій)

Олекса Повстенко

ХРАМ СВ. СОФІЇ Й ДОЛЯ АРХІТЕКТУРНИХ ПАМ'ЯТОК ВЕЛИКОКНЯЖОЇ ДОБИ

(7)

Не можна нічого втішного сказати й про інші пам'ятки великокняжої доби України — храми або їх останки: в Острі, Володимирі-Волинському, Каневі, Переяславі, Овручі, у Львові, Галичі та інших містах. Всі вони знаходяться в занедбаному стані й потребують чимало коштів на відбудову, реставрації й утримання, чого вже годі чекати від совєтського уряду. Проте, все це зовсім інакше виглядає в прекрасно виданих Академією Наук УССР томах „Історії українського мистецтва" (К., 1966).

В першому томі (ст. 135-223) подано цілий розділ: Архітектура Київської Руси X початку XII століть. Тут, серед давніх дореволюційних, ретельно підретушованих фотографій, показано тільки час побудови Михайлівського монастиря та Успенської катедри (ст. 131 та 171), але не зазначено часу їх зруйнування в 1934-41 рр. Церкву св. Богородиці Пирогощі показано тільки в проєкті-реставрації автора цього розділу книги — Ю. Асєєва, а не показано зовсім, як вона виглядала до зруйнування її в 1934-му році. Про Трисвятительську церкву XII ст. є маловиразна згадка, але зовсім немає її фото до зруйнування в 1934 р. — так, ніби вона ніколи й не існувала. Такі, свідомо затуманені дані про зруйновані пам'ятки української національної архітектури друкуються і в інших совєтських виданнях.

Зате там, де було вигідно для влади відзначити якусь історичну дотичність України до Росії (дарма, що ця „старшобратська" і завжди „покровительська" дотичність образлива для України), і коли це стосувалося до якоїсь церкви, яка мала щось спільне в історії обох сусідніх народів, тоді цю церкву висвітлювалось в найбільшій до неї пошані.

Так, наприклад у 1954 р., на відзначення 300-річчя т. зв. возз'єднання України з Росією, в церкві Спаса на Берестові споруджено розкішний монумент-гробницю суздальському князеві Юрієві Долґорукому, який був похований у цій церкві р. 1157. Цей монумент основоположникові Москви і руїнникові Києва мав бути достосований також і до бучно святкованого в цілому СССР ювілею 800-ліття з часу заснування долґоруківської Москви. До війни в храмі Спаса на Берестові знаходився склад військових протигазів т. зв. Осоавіяхему, і доступ у храм був заборонений. Зате тепер вхід вільний для всіх.

Вертаючись до руйнування пам'яток архітектури великокняжого Києва, зазначимо, що офіційною версією причин їх руйнування в 1934-36 рр. було перенесення столиці УССР з Харкова до Києва, де совєтський уряд уподобав собі саме серце Києва — віковічний Акрополь, щоб знести його з лиця землі і на тому, святому для нас місці збудувати свій совєтський Кремль — простору площу для парад і великі урядові будинки із своєрідною вавилонською вежею між ними — стометровою колоною з фігурою Леніна на ній.

Внаслідок цього всенародного українського лиха зруйновано доценту Михайлівський монастир XII ст., Трисвятительську церкву XII ст. і рештки недоруйнованої татарами Десятинної церкви, збудованої великим князем, св. Володимиром, який запровадив християнство в Україні-Русі. Десятинна церква була збудована в 989-996 рр., після татарського руйнування і частинної відбудови митрополитом Петром Могилою, була наново перебудована в „русско-візантійському стилі" в XIX ст., а ця остання зруйнована за совєтськими засадами. Рештки Володимирових мурів і фундаментів після археологічних дослідів їх ленінґрадським проф. М. Карґером були зрівняні з землею й засипані для утворення площі перед новітнім Історичним музеєм.

Про зруйнований Михайлівський монастир у совєтській енциклопедії „УРЕ" сказано таке: „До 1917 р. Києво-Михайлівський Золотоверхий монастир відіграв значну роль в насадженні релігійного мракобісся на Україні. В 1934 р. у зв'язку з реконструкцією міста К.-М. З. м. був розібраний. Фрески та мозаїки К.-М. З. м-ря зберігаються у Києві в держ. арх.-історичному заповіднику „Софійський музей". („УРЕ", том 6, ст. 312). Але тут зовсім замовчано, що одну з найкращих мозаїк — св. Дмитро Солунський та кілька фресок вивезено у Москву, в Третьяковську ґалерію.

Частинні реконструкції зруйнованих пам'яток архітектури, як от укріплення руїн Успенської катедри Києво-Печерської Лаври, також характерне явище щодо відношення російського совєтського уряду до нижчеставленої ним України. В самій Росії усі зруйновані війною пам'ятки відбудовані повністю, включно з цілковито зруйнованою княжою церковцею Спаса на Нерлі, а наша Лаврська Успенська катедра хто-зна коли діждеться своєї відбудови.

(Далі буде)

КАРПАТСЬКИЙ СОЮЗ у ЗСА і ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ — НЮ ЙОРК

запрошують Українську Громаду на

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

з нагоди

50-ОЇ РІЧНИЦІ ХУСТСЬКОГО КОНҐРЕСУ ТА 30-ОЇ РІЧНИЦІ ПРОГОЛОШЕННЯ САМОСТІЙНОСТИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

що відбудеться

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНЬОМУ ДОМІ в НЮ ЙОРКУ, 140, 2-га авеню

в неділю, 4-го травня 1969 року

о 3-ій год. по пол.

Вступ — добровільний.

Увага! НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

ЗОКРЕМА КОЛ. ВОЯКИ!

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

В суботу, 3-го травня 1969 року

о год. 12:00 дня

на Українському Православному Цвинтарі св. Андрея в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

відбудеться врочистість

Посвячення Пам'ятника

НА МОГИЛІ

СЛ. П. ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИКА АРМІЇ УНР

ОЛЕКСАНДРА ЗАГРОДСЬКОГО

б. Лицаря Ордену Залізного Хреста і голови його Орденської Ради.

До найчисленнішої участи в цьому торжестві запрошуємо всіх Лицарів Ордену Залізного Хреста Армії УНР, як також кол. Вояків Українського Війська всіх формацій, Комбатантські, Молодечі і інші Організації з прапорами та все Українське Громадянство Ню Йорку й околиці.

Окремий замовлений автобус від'їде з-під Українського Народного Дому при Другій евеню в Ню Йорку о год. 10:00 ранку. Квитки на автобус в обидві сторони по $3.00 від особи.

•

Безпосередньо після посвячення пам'ятника відбудуться **в домівці Сестрицтва при Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку**

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ЛИЦАРІВ ОРДЕНУ ЗАЛІЗНОГО ХРЕСТА

з ось таким порядком нарад: відкриття, вибір Президії Зборів, зачитання протоколу з останньої наради Орденської Ради, звідомлення з діяльности теперішньої Орденської Ради, звідомлення контрольного органу, дискусія, обрання нової Орденської Ради, запити і вільні пропозиції, закриття.

Участь усіх Лицарів Ордену в зборах обов'язкова.

Орденська Рада Ордену Залізного Хреста Армії УНР

Увага! Увага!

ЧЛЕНИ ОбВУА НЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦІ!

Закликаємо всіх Членів ОбВУА взяти якнайчисленнішу участь у торжестві

Посвячення Пам'ятника

НА МОГИЛІ СЛ. П. ГЕН.-ПОЛКОВНИКА АРМІЇ УНР

Олександра Загродського

одного з найвизначніших учасників визвольної боротьби України, б. Почесного Члена ОбВУА,

яке відбудеться

в СУБОТУ, 3-го ТРАВНЯ 1969 р. о год. 12-ій дня на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Прохаємо прибути по змозі в темних одягах, при орденах, а тих, хто посідають комбатантські шапки, обов'язково в цих шапках.

Управа ОбВУА — Відділ Ню Йорк

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

СЛАВНОЇ

КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

ім. Т. ШЕВЧЕНКА

Дириґент — ГРИГОРІЙ КИТАСТИЙ

в п'ятницю, 9 травня 1969 р.

8-ма год. веч.

SYMPHONY HALL

1020 Broad Street, Newark, N.J.

Ювілейний концерт буде величавою мистецькою маніфестацією українців стейту Н. Дж. з участю нашого духовенства, представників організацій, зорганізованої молоді, визначних особистостей міст і стейту та представників преси.

Хай не буде ні одного українця хто не послухав би цим разом концерту Капелі на 50-ім році її існування, з добірним складом та оновленою програмою.

Квитки (усі місця нумеровані) є вже в передпродажі:

Newark:
"Dnipro" — 698 Sanford Avenue, Tel.: 373-8783
Self-Reliance — 249 Stuyvesant Avenue, Tel.: 373-7839
"Howerla" — 203 Springfield Ave., Tel.: 623-6248
"Cosmos" — 762 Springfield Avenue, Tel.: 372-4685
A. Smal & Co. — 776 Springfield Avenue, Tel.: 374-4400
Jersey City:
M. Kots c/o Samopomich, Tel.: 795-4061
Passaic—Clifton:
S. Farmiga — 245 Hope Avenue, Tel.: 773-8019
Bayonne:
M. Holubec — Ukr. Nat. Home — Tel.: 339-9486
Carteret:
V. Martyniuk — 41 Randolph Street, Tel.: 541-4219
New Brunswick — Bound Brook:
W. Bezsoniw, Tel.: 246-0549
Elizabeth:
M. Pinkowsky — 215 Edgar Pl., Tel.: 354-4530
Hillside:
W. Sywanyk — 533 McMichael Pl., Tel. 686-9567
Manville:
M. Gaber, 22 Washington Avenue, Tel.: 725-2878
Perth Amboy:
Ukrainian Catholic Rectory, Tel.: 826-0767
South River:
G. Artiushenko, 25 Whitehead Ave., Tel.: 254-9704
N. Plainfield:
D. Gecha, 585 Ayres Avenue, Tel.: 755-8156
Whippany:
M. Gural, 19 Reynolds Avenue, Tel.: 887-4506

В усіх справах концерту звертатися:
ROMAN RYCHOK, 12 Suffolk Ave., Maplewood, N. J. Tel.: 762-8306
Tel.: 373-6434

Капеля бандуристів напередодні нової концертової поїздки

Немає найменшого сумніву, що протягом кількох останніх декад Українська Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка була і залишилася посьогодні нашою найкращою мистецькою групою.

Відзначена під час ювілейних святкувань в Дітройті представникама Державного Центру Хрестом Симона Петлюри, Капеля 50 років невтомно ширила і пропаґувала серед своїх людей і серед чужинців українську пісню у високомистецькому виконанні.

Вона додавала сил знедоленому народові перетривати старшне лихоліття в період „культу особи"; під час другої світової війни вона закликала народ до всенаціонального зриву. За відвагу багато членів Капелі витерпіли заслання, тюрму і наруги. Наші вороги добре здавали собі звіт з місії, яку добровільно взяла на себе Капеля.

Опинившись у вільному світі, вона виконала величезну працю амбасадора нашої культури, приєднаючи для України десятки тисяч чужинців в ЗСА, Канаді й Европі.

Своїми (на жаль, нечастими) поїздками вона підтримує серед еміґрації дуже часто вже приспаний патріотизм, любов до свого народу. Зокрема має великий вплив на молодь, що тут народжена, знає про Україну тільки з оповідань батьків.

Маючи це все на увазі, треба з вдячністю привітати цьогорічні ювілейні концерти. Свою любов до Капелі і вдячність громадянство може виявити, масово відвідуючи концерти, приводячи з собою якнайбільше американських приятелів. Численну і зорганізовану участь в концертах повинна взяти молодь.

Ювілейні концерти своєю програмою нові, композиції — зворушливі, склад Капелі обновлений.

Зваживши на труд і далекі віддалі, які Капелі треба подолати під час турне, ми тим більше повинні прибути на її ювілейні концерти з новою надзвичайною програмою.

Відзначаючи 50-літній ювілей Капелі і виявляючи нашу любов до неї, прийдім на концерти, заповнім усі місця в кожній концертовій залі. Цим покажем, наскільки Капеля дорога нашому серцю.

Д-р Роман Ричок

В УВАН ВШАНУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ДРАЙ - ХМАРИ

Ню Йорк. — У домі УВАН відбудеться 3-го травня о 6-ій годині Конференція Літературної секції, присвячена пам'яті поета Михайла Драй- - Хмари. У програмі: д-р Іван Фізер — відкриття, д-р Оксана Ашер: „М. Драй-Хмара та українська неоклясична школа"; проф. Олена Василева: „Від абатства поетів до п'ятірного ґрона". Актори Рома Шуган і Михайло Яблонський читатимуть поезії, вибрані з творів М. Драй - Хмари.

ГРОМАДЯНАМ БУЧАЦЬКОЇ ЗЕМЛІ ПРОЖИВАЮЧИМ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ.

Подаємо до ласкавого відома, що

З'ЇЗД БУЧАЧАН

заповіджений в днях

30 і 31 травня та 1 червня 1969 р. відбудеться в Рочестері, Н. Й.

під патронатом
Їх Ексцеленції Кир Володимира МАЛАНЧУКА Єпископа для Українців Католиків у Франції
в приміщеннях

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при вулиці Джозеф Аве. ч. 831

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ:

П'ятниця, 30-го травня 1969 р.
від год. 4 до 8-ої веч. в УНДомі — РЕЄСТРАЦІЯ.

Субота, 31-го травня 1969 р.
Год. 8-ма рано — читані Служби Божі в церкві Богоявлення Господнього при вулиці Картер.
Год. 9:30 — Продовження реєстрації (в УНДомі при вул. Джозеф Аве.).
Год. 11-та — 1). Відкриття З'їзду, покликання Президії, Предсідника, двох Заступників і двох Секретарів.
2) Молитва.
3) Вшанування пам'яті Бучачан поляглих за волю України на полі бою, в тюрмах і кацетах, на засланні й без суду помордованих.
4) Доповіді:
а) „Церква зберегла нас" (25 хвилин).
б) „Від панщини до творення Держави" (25 хвилин).
в) „Національно - економічне відродження Бучаччини в 1920-1939 рр." (25 хвилин).

30-ХВИЛИННА ПЕРЕРВА

5) Спогади й привіти.
6) Пропам'ятна Книга, її зміст, розмір, автори, наклад, кошти й інш., широка дискусія для всестороннього обговорення.
7) Вибір Видавничого Комітету та Редакційної Колегії.

Від год. 5 до 7 — ПЕРЕРВА

Год. 7-ма до год. 9-ої — БЕНКЕТ з короткою мистецькою програмою (деклямація, квартет „Верховина і танцювальний ансамбль „Черемош").
По бенкеті товариська гутірка й забава з танцями.

Неділя, 1 червня 1969 р.
Год. 10 рано — БЛАГОДАРСТВЕННА СЛУЖБА БОЖА (співана) в церкві Богоявлення Господнього при вул. Картер.
Год. 11:45 — Спільна знімка учасників З'їзду.
Год. 12:30 — Обід (в УНДомі), докінчення нарад і закриття З'їзду.

ВП. Громадян, що не мають в Рочестері рідні ні знайомих в кого могли би переночувати, прохаємо повідомити нас заздалегідь на скільки осіб замовити для Вас нічліги — на адресу: **Мих. Крижанівський, 619 Гудсон Аве., Рочестер, Н. Й. 14621.**

До милої зустрічі на З'їзді!

За Ініціятивну Групу З'їзду Бучачан:
Степан Шипелявий Михайло і Марія Крижанівські

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

Наукове Засідання

ВІДДІЛУ ПРИРОДНИЧИХ І МЕДИЧНИХ НАУК

Доповідь Д-ра ЯРОСЛАВА К. ТУРКАЛО (New Haven, Conn.): **Проблеми продовженя життя людини.**

Доповідь буде ілюстрована кольоровими фотографіями. Засідання відбудеться **в неділю, 4-го травня 1969** року о 5-ій год. дня в приміщенні **Академії: 206 Вест 100 вул.,** Ню Йорк, Н. Й.

„ВОЛОСОЖАР", чч. 8-9-10

Вийшов друком ілюстрований літературно-мистецький журнал „ВОЛОСОЖАР" чч. 1-9-10, травень, 1969, з творами Євгена Маланюка, Д. Донцова, Г. Журби, Юл. Мовчана, В. Ворскло, С. Підкови, Д. Тереника, С. Ватто, І. Драча, Ів. Овечка, Ник. Щербини, Ів. Манила і ін. Друкується уривок з роману „Собор" Ол. Гончара та фраґмент з роману „Людина біжить над прірвою" Багряного. Опубліковані деякі листи У. Самчука, В. Барки, Т. Курпіти, А. Галана, В. Чапленка, Д. Гуменної, М. Мандрики. Річна передплата 2 доляри, на півроку 1 дол., ціна 1 прим. 35 цн. Замовлення та гроші (можна готівкою в конверті) висилайте на адресу:

Wolosozar, Box 472, Vineland, N.J. 08360 — USA

ВИЙШЛА ДРУКОМ КНИЖКА ПОЕЗІЙ

МИКОЛИ ЩЕРБАКА

ВОЛОШКИ

Кольорова обкладинка та малюнки мистця **БОГДАНА ПЕВНОГО.** Об'єднання Працівників Дитячої Літератури (ОПДЛ) рекомендує цю книжку **для дітей шкільного віку.** Ціна $1.75. Для шкіл і молодечих організацій знижка. — Замовлення надсилати на адресу видавців:

Sisterhood of St. Mary Protectress of the Holy Trinity Ukrainian Orthodox Church
836 Lyons Ave., Irvington, N.J. 07111

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
з глибоким смутком повідомляємо, що 27-го квітня 1969 р. помер

Проф. Д-р РОМАН СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ

дійсний член УВАН, президент Головної Ради НТШ, голова Американського НТШ, відомий науковий і громадський діяч.

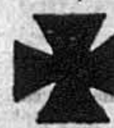
•

Всім Членам НТШ і Друзям Покійного, висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА УВАН у США

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що по короткій і тяжкій недузі, дня 29-го квітня 1969 року, відійшов у Вічність на 77-му році життя, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО

бл. п. ЮХИМ КУХАРЧУК

СОТНИК АРМІЇ УНР

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться у вівторок, 29-го квітня 1969 року о 7-ій год. веч. в похоронному заведенні Boylan Funeral Home, Easton Avenue, New Brunswick, N.J., середа, 30-го квітня 1969 р. о 7-ій год. веч. у Церкві-Пам'ятнику св. Андрія в С. Бавнд Бруку.

ПОХОРОН в четвер, 1-го травня 1969 р. о год. 10-ій ранку з церкви св. Андрія, на цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — **ВІРА**
донька — **КАТЕРИНА ГУЦУЛ** з мужем **МИХАЙЛОМ**
син — **ФЕДІР КУХАРЧУК** з дружиною **ГАННОЮ**
внуки: **ЯРОСЛАВ, АНДРІЙ, ОЛЕГ, ФЕДІР та АНДРІЙ**

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ АСОЦІЯЦІЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПРОФЕСОРІВ

ділиться сумною вісткою з Членством і Українським Громадянством, що дня 27-го квітня 1969 р. у Вашінґтоні, Д. К. відійшов у Вічність Член-Основоположник нашої Асоціяції

Проф. Д-р РОМАН СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ

Президент Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка, Голова НТШ в ЗСА, довголітній професор університетів у Англії, Чехо-Словаччині, Німеччині, Польщі та ЗСА, видатний український вчений, політик і суспільно-громадський діяч.

•

Рідні Покійного, Науковому Товариству ім. Шевченка та Осередкові Українських Студій у Вашінґтоні, Д. К., висловлюємо глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що в понеділок, 28-го квітня 1969 року відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЬКА і СЕСТРА

бл. п. ФРЕНСІС ГУЗАР з дому ШВАЙКОВСЬКА

Покійна була членом 361 Відділу Українського Народного Союзу.

Тіло Покійної находиться в похоронному заведенні Петра Яреми, при 129 East 7th Street в Ню Йорку. **ПАРАСТАС** в середу, 30 квітня і в четвер 1 травня ц. р. о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН в п'ятницю, 2-го травня 1969 р. о год. 10-ій рано з української католицької церкви св. Юра до Veterans Cemetary — Long Island National Cemetary.

Горем прибиті:

МИХАЙЛО — муж
МАЙКЕЛИНА, МЕРИЕН і МАЙКЛ — доньки і син
ТЕКЛЯ ШВАЙКОВСЬКА — мама (Little Falls, N.Y.)
СТЕФАНІЯ ПОНТІЮС і ЕНА ГОШУЛЯК — сестри (Little Falls, N.Y.)

Членам ОбВУА, всім кол. Воякам Українського Війська та Громадянству подаємо сумну вістку, що дня 29-го квітня 1969 року в лікарні у Ню Брансвик, Н. Дж. після важкої недуги відійшов у Вічність на 77-му році життя наш Незабутній Побратим по Зброї

ЮХИМ КУХАРЧУК

народжений 1891 року в Житомирі, в Україні, б. сотник Армії Української Народньої Республіки, учасник визвольної боротьби України, нагороджений Хрестом Симона Петлюри і Воєнним Хрестом, діяльний член Ньюйоркського Відділу ОбВУА, ревний громадський діяч.

ПАНАХИДА буде відслужена в середу, 30-го квітня ц. р. о 7-ій год. веч. в Церкві-Пам'ятнику УПЦ в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ з Заупокійною Службою Божою будуть відправлені в тій же церкві у четвер, 1-го травня 1969 р. о год. 10:00 ранку, після чого Тлінні Останки Померлого будуть похоронені на Українському Православному Цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Опечаленій Родині передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

УПРАВА ОбВУА — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Кузина

бл. п. інж. КОРНЕЛЯ КІЗЮКА

складаю 20.00 долярів на фонд Охорони Воєнних Могил.

Ярослава **ЛУЩИНСЬКА**

УКРАЇНСЬКЕ АКАДЕМІЧНЕ КОЗАЦТВО „ЗАПОРОЖЕ"

ділиться із своїм Членством та Українським Громадянством невідрадною вісткою, що його Почесний Батько

сл. п. Проф. Д-р РОМАН СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ

видатний український учений мовознавець, видатний громадський і політичний діяч, довголітній Голова НТШ в ЗСА, Президент Головної Ради НТШ, член Екзекутиви УККА, член ряд американських наукових інституцій та член проводів багатьох українських установ і товариств, відійшов у Вічність на 77-му році життя, дня 27 квітня 1969 р. у Вашінґтоні, столиці Америки.

FIDUCIT

СТАРШИНА

ЦЕНТРАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ БУКОВИНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ у ЗСА

ділиться із своїм Членством та Українським Громадянством сумною вісткою, що 27 квітня 1969 р. на 77 році трудолюбимого життя, відійшов у Вічність видатний Син Зеленої Буковини

сл. п. Проф. Д-р РОМАН СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ

один із видатних учених мовознавців, видатний політичний й громадянський діяч, довголітній Голова АВ НТШ, Президент Головної Ради НТШ, член Екзекутиви УККА та проводів інших українських установ і товариств.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА

Членам ОбВУА і усім кол. Воякам подаємо сумну вістку, що дня 25-го квітня 1969 р. помер у Честер, Па. після довгої і тяжкої недуги на 78-му році життя

сл. п. Інж. КОРНЕЛЬ КІЗЮК

бувший сотник Української Галицької Армії, член Відділу ОбВУА у Честер, Па., член Т-ва Українських Інженерів Америки та член українських організацій у Честері, Па.

ПАНАХИДА була відслужена у похоронному заведенні *Володимира Каневського, 2524 Вест 3-тя вул.* у Честері, Па. о год. 7:30 веч. у неділю, дня 27 квітня 1969.

ПОХОРОН відбувся дня 28 квітня 1969 р. з похоронного заведення до української католицької церкви св. Духа, а звідтіля на цвинтар у Факс Чейс, Філядельфія, Па.

ВІЧНАЯ ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Опечаленій Родині Померлого, передаємо вислови щирого співчуття.

УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА ВІДДІЛ У ЧЕСТЕРІ, Па.

У ДВАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього

МУЖА й БАТЬКА

Проф. Д-ра ЄВГЕНА ХРАПЛИВОГО

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

дня 6-го травня цього року

в год. 7:25 ранком

у церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ

•

З цієї нагоди складаємо 25.00 долярів на Осередок Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Сарселі.

ЕВГЕНІЯ і ЛЕСЯ ХРАПЛИВІ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 3-го ТРАВНЯ 1969 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва В. Хмельницького — 158 Відд. о год. 8-ій веч. в УНДомі при 216-218 Гренд стр. Проситься вирівняти чл. вкладки до 25-го кожного місяця. — Ю. Сокол, предс., М. Кіт, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 4-го ТРАВНЯ 1969 р.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 39 Відд. о год. 3-ій по пол. в малій залі УНДому. Вплати чл. вкладок: в суботу від 7-10 веч. й в неділю від 12-4 по пол. Довжних членів проситься вирівняти чл. вкладки. Проситься прибути на збори. — Управа.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Успішне започаткування виставки скульпторки Я. Ґеруляк

Ню Йорк (К) — Минулої суботи 26 квітня при вщерть заповненій залі Літературно Мистецького Клюбу в Ню Йорку відбулось відкриття виставки Ярослави Ґеруляк. Численно зібрану публіку та представників літературно мистецького життя, привітав господар Вечора п. Ярослав Криштальський, після адепти Студії Мистецького Слова під проводом п. Лідії Крушельницької відчитали вірші поетів молодої групи, а саме п. Богдана Рубчака і Богдана Бойчука. Виставка своєю різноманітністю, керамічні скульптури, рисунки, килими та театральні маски, була предметом захоплення приявних, у висліді чого продано кільканадцять творів Я. Ґеруляк.

Дискретна музика на тасьмі пок. бандуриста д-ра Штокалка, яка проходила весь час виставки, та чай, солодке та вино, яким гостили дружини приклонників скульпторки Ярослави Ґеруляк, причинилися до успішности відкриття виставки, яка буде тривати до неділі 4 травня ц. р. включно.

До пізньої ночі приявні з товариській дружній зустрічі дискутували про мистецькі концепції скульпторки, яка своєю оригінальністю здобула собі вже належне признання в ґалереях у Франції (Париж) та на цьому континенті — Чикаґо, Монтреаль, Ню Рошель.

ПРО ТЕ, ЩО ВИЧИТАЛА В „СВОБОДІ"

(Продовження зі стор. 2-ій)

товий (з гарним котильйоном!) мав цілу ніч присвячуватися філянтропії і, забувши даму свого серця, танцювати тільки з тими, що „петрушкують"! Зовсім ні! Адже вистачало, щоб таке дівчатко, яке смирненько сиділо на кріслі, — часом ще з мамцею, — раз пішло в танець із обов'язковим комітетовим, як потому не змогло й обігнатися від кавалірів! А як цей присмний обов'язок допомагав у свою чергу несміливим хлопцям! Бували такі, що ніколи не рішилися б просити дівчини до танцю, коли б не його „функція"! Ту уже не було ради. вхопив першу з краю „петрушкуючу" дівчину і... пішло як по маслу.

То чому б нашим сучасним організаторам балів і вечерниць не спробувати цього випробуваного способу, щоб зблизити несміливих українських юнаків з „петрушкуючими", чи пак „без ескорти" — дівчатами? Чому забавові комітети не могли б увести такого простого, а заразом культурного, товариського звичаю? Адже той „тягар", який комітетові мусіли б нести на своїй забаві, могли б собі дуже добре відбити на іншій, де обов'язок обтанцьовування дівчат „без ескорти" — припадав би на інших комітетових.

І може вдалося б тоді якось склеїти декілька українських, а не мішаних подруж.

П. С. Цю статтю писала я виключно для „Свободи", „без копії". Та все ж таки прошу про передрук!

Увага! ***НЮАРК і ОКОЛИЦЯ!*** *Увага!*

ТРИ ВЕЛИКІ СПОРТОВІ ІМПРЕЗИ

під патронатом

Українського Народного Союзу — Окружного Комітету в Нюарку

В суботу, 3-го травня 1969 р.

в приміщеннях

КОЛЮМБІЙСЬКОЇ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ в МЕЙПЕЛВУДІ, Н. Дж.

COLUMBIA HIGH SCHOOL, Parker Avenue & Valley Street, MAPLEWOOD, N.J.

ТУРНІР ВІДБИВАНКИ

ДРУЖИН ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК ЗА ПЕРШІСТЬ СУАСТ-СХІД, ДЕЛЕГАТУРИ УСЦАК

в спортовій залі цієї школи, починаючи від год. 10-ої рано

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

та виповнювання вимог для здобуття відзнаки фізичної вправности хлопців і дівчат в конкуренціях: 9-10 років — 25 м. довільним; 11-12 років — 25 м. довільним, 13 і вище — 50 м. довільним.
Зголошення: М. Лебедь, ч. тел. 763-6357

Початок плавацьких змагань о год. 4-ій по полудні.
Місце: басейн цієї школи.

В неділю, 4-го травня 1969 р.

о год. 2-ій по полудні

на СТАДІОНІ ДЖ. Ф. КЕННЕДІ в ГАРРІСОНІ, Н. Дж.

Dey Street & Harrison Avenue, HARRISON, N.J.

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

ЗА МИСТЕЦТВО А. Ф. ЛІГИ

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ТРИЗУБ"

Нюарк Філядельфія

ДВА ВЕЛИКІ КОНЦЕРТИ НАЙКРАЩИХ УЧНІВ УМІ

Сімнадцять літ існування Українського Музичного Інституту в Америці — це неабиякий доказ незгасаючого вогню живого духа нашої еміґрації в Америці. Ідея, ініціятива і відвага основання цієї музичної організації з ціллю музичного виховання нашої молоді — вийшли від групи наших музик в Ню Йорку на чолі з Романом Савицьким. Він глибоко передумав структуру музичного товариства, спільна ідея якого єднає різниці поглядів поодиноких музик і творить логічно пов'язану цілість.

Актуальність і самозрозумілість постання музичної орґанізації, що продовжує нашу культурну традицію, знайшла прихильний відгук в нашому громадянстві. Навчання музики є тим виховним засобом, що підносить та скріплює духовість молоді.

Греки й інші культурні народи знали цю правду і тому клали велику вагу на плекання краси молодої душі.

Жертвенна і наполеглива праця українських музичних педагогів, які виявляють різноманітність поглядів і прямувань, завершується результатом у формі піврічних і річних іспитів та шкільних концертів. Залежно від висліду праці, учня спрямовується на музичну ділянку, до якої він найкраще надається і в якій має можність себе виявити.

Ціллю УМІ є дати нашій молоді загальне музичне образовання, виховати любителів музики і музично-культурну публіку та пропаґувати українську музику. Виїмково обдарованих учнів, перевірених іспитами і публічними виступами, призначається до групи „визначних". До них належать не лише талановиті, але в першій мірі працьовиті учні, які поважно заміряють стати фаховими музиками.

Український Музичний Інститут Америки, Інк. опертий на власній фінансовій базі, не одержав досі жадної допомоги від наших установ, крім від „Самопомочі" в Чикаґо, яка дала Відділові УМІ в Чикаґо безплатно приміщення. Наша музична організація дбає про закуп інструментів та влаштування музичних студій і імпрез.

Корпорація УМІ нараховує сімнадцять Відділів з п'ятидесяти учителями і понад п'ятсот учнями в таких містах: Ню Йорк (директор Галина Мирошниченко-Кузьма), Нюарк, Н. Дж. (дир. Дарія Каранович), Дітройт, Миш. (дир. д-р Богдан Лончина), Філядельфія (дир. Юрій Оранський), Клівленд, Огайо (дир. Ірина Винницька), Чикаґо, Іл. (дир. Олена Сидоренко - Квірмбах), Ірвінґтон, Н. Дж. (дир. Галя Клим), Балтімор, Мд. (дир. Лідія Шав'як), Честер, Па. (дир. Ярослав Кобрин), Боффало, Н. Й. (дир. Осип Залеський), Йонкерс, Н. Й. (дир. д-р Віктор Пацлавський), Трентон, Н. Дж. (дир. Ярослав Лабка). Джерзі Сіті, Н. Дж. дир. мґр Рожа Шуль), Пассейк, Н. Дж. (дир. Ольга Чипак), Ню Гейвен, Кон. (дир. Юрій Цибрівський), Бруклин, Н. Й. (дир д-р Ігор Соневицький), Вашинґтон, ДК (дир. Ольга Наконечна).

Наше громадянство матиме змогу послухати „Концерту Визначних", що відбудеться 4 травня о год. 5-ій по пол. в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вул в Ню Йорку, та Концерту молодших адептів з різних Відділів УМІ, що відбудеться 17 травня о год. 5-ій по пол. в Залі Народного Дому 140 Проспект Евеню, Ірвінґтон, Н. Дж.

Дарія Каранович
Президент УМІ

ВИЗНАЧНІ УЧНІ УМІ

Богдан Сохан

Олесь Кузишин

Улита Ольшанівська

Святослав Домбровський

Мотря Ходновська

Наталя Данин

Віра Никифорук

Мирося Ковалів

Марічка Сохан

Дозя Сигіда

Оленка Сайкевич

Ірена Квірмбах

Анна Бобяк

Оксана Борбич

Ірена Пелех

В ЯПОНІЇ ЗНОВУ ЛІВІ СТУДЕНТИ ПОВЕЛИ масові демонстрації проти японсько - американського союзу та за повернення під японську суверенність Окінави, найбільшої американської морсько - летунської бази в Японії. У Токіо демонструвало 6.000 студентів і 12.000 поліціянтів намагалися завести лад. Від 5.30 по полудні до 11 години вночі був спаралізований центр міста.

ПЛАСТ — ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
ОКРУЖНА ТАБОРОВА КОМІСІЯ

„БОБРІВКА"

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО СЛІДУЮЧІ ТАБОРИ ВІДБУДУТЬСЯ

на **БОБРІВЦІ** від 12-го липня — 2-го серпня 1969 р.

Табір для Уладу Пл. Юначок
Табір для Уладу Пл. Новачок
Табір для Уладу Пл. Юнаків

ЗГОЛОШЕННЯ — з адміністраційною оплатою $5.00 просимо пересилати до 30-го **ТРАВНЯ** на адресу:

BORYS KRUPA, 166 Amherst Street, HARTFORD, Conn.
Tel.: (203) 246-2287

ТАРЗАН, Ч. 6173. Професор пригадує метеорологію

Іто все ж розчарований, професоре, бо ви, професоре, не прийшли з науковою розв'язкою для виведення нас з оцих скель...

Наука, Іто, має тільки тоді вартість, коли мужчини, або малі хлопці, навчаться, як користуватися нею...

Тільки одна наука може тут допомогти нам — метеорологія. Я глибоко призадумуюся над нею. Будь терпеливим!